

İstatistik
adı

Finansal Kesim Dışındaki Firmaların Döviz Varlık ve
Yükümlülükleri

Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

Kapsam
karakteristikleri

Çalışmanın amacı: Türkiye’de finansal kesim dışında faaliyet gösteren firmaların yurt içi finansal kesim ve yurt dışında yerleşiklerle olan işlemlerinden doğan döviz varlık ve yükümlülüklerine, dolayısıyla taşıdıkları kur riskine ilişkin göstergeler sağlamaktır.

Verinin tanımı: Yükümlülükler, yurt içi finansal kesim ve yurt dışında yerleşiklere karşı önceden belirlenmiş bir vadede anapara ve/veya faiz ödemesi gerektiren döviz cinsinden ve dövize endekli yükümlülükleri kapsamaktadır. Varlıklarda ise döviz cinsinden ve dövize endekli varlıklar yer almaktadır.

İstatistiksel kavramlar ve tanımlar:

Yurt İçi Finansal Kesim: Mevduat, Katılım, Yatırım ve Kalkınma Bankaları ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerini kapsamaktadır. Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması NACE Rev.2’ye göre holding şirketlerinin faaliyetleri Finans ve Sigorta Faaliyetleri kapsamında değerlendirilmektedir.

Yerleşiklik: Yurt içi ve yurt dışı işlemler, IMF’nin Ödemeler Dengesi El Kitabı, 6. Basımda yer alan yerleşiklik kuralına göre sınıflara ayrılmıştır. Buna göre “**yerleşikler**” bir ekonomide bir yıldan fazla süre ile devamlı ve düzenli olarak ikamet eden, o ekonomi içerisinde faaliyette bulunan kurum ve kişileri ifade etmektedir. Türkiye’de şube açmış olan yabancı bankalar yerleşik sayılmakta, yurt içi bankaların yurt dışı şubeleri ise yerleşik sayılmamaktadır.

Sınıflamalar: Bankalar, para ve banka istatistiklerinin hazırlanmasında, TCMB tarafından kullanılan “**Kurumsal Sektör Listesi**”ne göre raporlama yapmaktadır. Çalışmada, bu çerçevede sınıflandırılan kurumsal sektörler kullanılmıştır. Sektörler aşağıda yer almaktadır:

A. YURT İÇİ

a) Genel Yönetim

- 1) Merkezi Yönetim
- 2) Yerel Yönetimler
- 3) Sosyal Güvenlik Kuruluşları

b) Mali Olmayan Kuruluşlar

- 1) Mali Olmayan Kamu Kuruluşları
- 2) Mali Olmayan Özel Kuruluşlar (Özel Sektör)

c) Mali Kuruluşlar

- 1) TCMB
- 2) Bankalar
- 3) Banka Dışı Mali Kesim
  - 3.1) Sigorta Şirketleri ve Bireysel Emeklilik Fonları
  - 3.2) Mali Araçlar
  - 3.3) Mali Yardımcılar

d) Hane halkı

e) Kâr Amacı Olmayan Kuruluşlar

B. YURT DIŞI

a) Yurt Dışı Para Yetkilileri

b) Yurt Dışı Bankalar

c) Yurt Dışı Merkez ve Őubeler

d) Diğer

Uluslararası yatırım pozisyonu (UYP) ve kısa vadeli dış borę istatistiklerinde sektörlere merkez bankası, genel hükümet, bankalar ve diğer sektörler şeklinde sınıflandırılmıştır.

Vadeler:

Varlık kısmında,

- **Kısa Vade:** Sözleşme tarihi ile son ödeme tarihi arası 365 güne (dahil) kadar olan alacakları içermektedir.
- **Uzun Vade:** Sözleşme tarihi ile son ödeme tarihi arası 365 günü aşan alacakları içermektedir.

Yükümlülük kısmında,

- **Kısa Vade:** Orijinal vadesi 1 yıla kadar (365 gün dahil) olan kredileri içermektedir.
- **Uzun Vade:** Orijinal vadesi 1 yıldan uzun olan kredileri içermektedir.

Vade Dağılımı:

Tablo 1. a Varlıklar

Yurt İçi Bankalardaki Mevduat	Kısa Vadeli
Yurt Dışı Bankalardaki Mevduat	Kısa Vadeli
Devlet Boręlanma Senetleri	Kısa Vadeli
Yurt Dışındaki Portföy Yatırımları	Kısa Vadeli
İhracat Alacakları	Kısa Vadeli
Yurt Dışına Doğrudan Sermaye Yatırımları	Uzun Vadeli

Tablo 1.b Yükümlülükler

Yurt İçindeki Bankalardan Sağlanan Krediler	Kısa Vadeli
	Uzun Vadeli
Dövize Endekli Krediler	Kısa Vadeli
	Uzun Vadeli
Banka Dışı Finansal Kuruluşlardan Sağlanan Krediler	
Faktoring Şirketleri	Kısa Vadeli
Tüketici Finansman Şirketleri	Kısa Vadeli
Finansal Kiralama Şirketleri	Uzun Vadeli
TMSF'ye Devrolunan Takipli Krediler	Uzun Vadeli
Yurt Dışından Sağlanan Krediler	
Kısa Vadeli	Kısa Vadeli
Uzun Vadeli	
Vadeye kalan süre 1 yıldan az	Kısa Vadeli
Vadeye kalan süre 1 yıldan fazla	Uzun Vadeli
İthalat Boręları	
Kısa Vadeli	Kısa Vadeli
Uzun Vadeli	
Vadeye kalan süre 1 yıldan az	Kısa Vadeli
Vadeye kalan süre 1 yıldan fazla	Uzun Vadeli

Hedef kitle: Hazine ve Maliye Bakanlığı gibi kamu kurum ve kuruluşları, IMF, OECD gibi uluslararası kuruluşlar ve akademik kullanıcılar ile diğer kullanıcılarıdır.

Coğrafi kapsam: Tüm Türkiye'dir.

Coğrafi düzey: Yoktur.

Sektörel kapsam: Türkiye'de faaliyet gösteren Finansal Olmayan Kuruluşları kapsar. Bununla birlikte, söz konusu kuruluşların karşı sektörü finansal sistem ya da yurtdışı yerleşikler olmayan işlemlerinden doğan varlık ve yükümlülüklerini kapsamaz.

Zaman kapsamı: Veriler, Aralık 2002 döneminden başlamakta olup, verilerin ait olduğu dönem itibarıyla tablodaki verilerin stok değerlerini göstermektedir.

Diğer kapsam: Yoktur.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Türkiye'de faaliyet gösteren "Finansal Kesim Dışındaki Firmalar"ın karşı sektörü finansal sistem ya da yurtdışı yerleşikler olmayan işlemlerinden doğan varlık ve yükümlülüklerini kapsamaz.

İstatistiksel birim: Raporlama yapan birimdir.

Temel dönem/yıl: Yoktur.

Referans dönemi: Üç ay öncesi.

Ölçü birimi:

Değişken/Gösterge	Ölçü Birimi
Tüm Değişkenler	Milyon ABD

Dönemsellik

Verinin toplama sıklığı: Aylık [Banka Dışı Finansal Kuruluşlar verisi ile BIS verisi; üç aylık]

Verinin yayımlama sıklığı: Aylık

Zamanlılık

Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi: 7 gün.

İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 62 gün [Banka Dışı Finansal Kuruluşlar verisi ve BIS verisi: 92 gün]

Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 62 gün, [Banka Dışı Finansal Kuruluşlar verisi ve BIS verisi: 92 gün]

Yayımlama takviminin önceden duyurulması

Veriye ilişkin yayımlama takvimi: Yayımlama takvimi kamuoyuna önceden duyurulmaktadır. Her yılın ilk iş günü internet sitemizde yayımlanmaktadır.

Veri yayımlama takviminin internet adresi:

<http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TCMB+TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Veri+Yayimlama+Takvimi>

Veri dağıtım politikası: Her ay internet sayfasında yayını gerçekleştikten sonra bankamıza üye abone kurum ve kuruluşlara ilgili tablonun yayımlandığına dair bilgi verilmektedir.

Eş zamanlı yayımlama

Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı: Paylaşıyor.

Bütünlük

Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik

İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk: TCMB İstatistik Genel Müdürlüğü, Parasal ve Finansal Veriler Müdürlüğü sorumludur.

Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon: Yoktur.

Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği: Söz konusu veriler, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 25 Nisan 2001 tarih ve 4651 sayılı Kanunla değiştirilen 43.maddesinin 5.fıkrasında yer alan "...Banka, toplanan istatistikî bilgilerden kişisel ve özel nitelikte olanları yayımlayamaz, açıklayamaz, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu dışında resmi veya özel herhangi bir makama veremez. Bu bilgiler istatistiki amaçlar dışında ve ispat aracı olarak kullanılamaz" hükmü gereğince "gizlilik ilkesi" çerçevesinde değerlendirilecek ve üçüncü kişilere açıklanmayacaktır."

İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman: Toplamda 2 kişi çalışıyor olup, çalışanların hepsi üniversite/yüksek lisans mezunudur. Bilişim kaynakları açısından bir sorun bulunmamaktadır. Tablo hazırlama sürecinde herhangi bir teknik sorunla karşılaşıldığında Bankamız Bilgi İşlem birimi tarafından gerekli teknik destek sağlanmaktadır.

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi: Yılda bir kez olmak üzere web ortamında "İstatistik Kullanıcı Anketi TCMB Uygulaması" çalışması yapılmaktadır.

Kalite politikası: Verilerin uluslararası standartlarla tam uyumlu yayımlanması; zamanlılık ve tutarlılık açısından öncü ülkelerden biri olmak.

Kalitenin izlenmesi: Yeni veri kaynakları söz konusu olduğunda tespit edilen veriler çalışmaya dahil edilerek kalite geliştirilmektedir. Ayrıca, daha çok kullanıcıya erişim için Nisan 2016 tarihinde verilerin Merkez Bankası Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)'ne aktarılması sağlanmıştır.

İstatistiklerin yansızlığı: Temin edilen istatistiki veriler doğrudan tabloya yansıtılmaktadır. İstatistikler yansızdır.

Veri kaynakları:

A-Varlıklar

Mevduat: Yurt içi bankalardaki mevduat ile yurt dışı bankalardaki mevduatın toplamından oluşmaktadır. Yurt içi bankalardaki mevduat, mevduat bankaları ve katılım bankalarındaki mevduatın toplamına eşittir.

- **Yurt içi mevduat verisine,** Bankamız İnternet Sitesinde yayımlanan İstatistikler/Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)/Aylık Para ve Banka İstatistikleri/Mevduatlar üzerinden, Katılım Bankaları Toplanan Fonlar (Kurumsal Sektörlere Göre) ve Mevduat Bankaları-Mevduat-Kurumsal Sektörlere Göre tablolarından ulaşılmaktadır. Söz konusu tablolarda yer alan "Yurt İçinde Yerleşik Tüzel Kişilerin Yabancı Para Fonları" kaleminin tamamı ile mali olmayan şirketler ve bireysel işletmelere ait "Kıymetli Maden Depo Hesabı (YP)" kaleminin toplamına eşittir. Tüzel kişiler; Ticari Şirketler, Bireysel İşletmeler ile Hane Halkına Hizmet Veren Kâr Amacı Olmayan Kuruluşları kapsamaktadır. Veriler aylık olarak yayımlanmakta olup, gecikme süresi 2 aydır.

- **Yurt dışı mevduat** verisine en kapsamlı olarak Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) tarafından yayımlanan Yerel Bankacılık İstatistiklerinden ulaşılabilmektedir. Raporlanan veride sektör ayrımı banka ve banka dışı şeklinde olduğundan; banka dışı sektörün yurt dışı mevduat verisi, banka dışı mali kesimi de içerebilmektedir. Mevduat verisi bankacılık dışındaki bütün kuruluşları kapsamakta, gerçek kişileri dahil edip, resmi para organlarını dışlamaktadır. Ayrıca genel yönetim ve kamu kuruluşları da bankacılık dışı kesime dahil edilmiştir.

BIS'te yayımlanan yurt dışı mevduat verisi içerisinde, Türk Lirası'nın ayrı bir döviz cinsi olarak raporlanmaması nedeniyle, hem yurt içi bankaların yurt dışı şubelerindeki TL mevduat hem de yurt dışı bankalardaki TL mevduat rakamları yer almaktadır. BIS raporlamalarında Bahreyn, Cayman adaları, Bahamalar gibi ülkelere ait bilgiler ülkelerin talepleri nedeniyle 'off-shore merkezleri' şeklinde birleştirilmiştir. Veriye BIS'in internet sayfasındaki Statistics/Banking/Locational Statistics/A6 Residence of counterparty dosyasından ulaşılabilir. Veri, BIS tarafından üç aylık olarak ve 6 aylık gecikme ile yayımlanmaktadır.

Menkul Kıymetler: Yurt içinde ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri, Euro Bond ve yurt dışındaki portföy yatırımlarından oluşmaktadır.

- **Devlet Borçlanma Senetleri:** Verinin kaynağı "Bankalar ve Katılım Bankaları Tekdüzen Raporlama Paketi" kapsamında bankalar ve aracı kurumlardan alınan Menkul Değerler Haftalık Bilgi Formunda yer alan menkul kıymetlere ilişkin olarak hazırlanan "Banka Dışı Tüzel Kişilerin Portföyünde Bulunan Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca İhraç Edilen Devlet Borçlanma Senetleri" tablosudur. Bu tablodan; Diğer Ticari Kuruluşlar sınıflamasında yer alan kuruluşlar için yurt içinde ihraç edilen DİBS'ler ile yurt dışında ihraç edilen Euro Bond'ların cari değerleri her ay için son hafta verisi olarak alınır.

- **Yurt Dışındaki Portföy Yatırımları:** Yurt içindeki yerleşiklerin yurt dışında hisse senetlerine, bono ve tahvillere yaptıkları yatırımların piyasa değeridir. 2001 yılından itibaren yıllık, Mart 2006 döneminden itibaren üç aylık yapılan Portföy Yatırım Anketlerinden veri sağlanmaktadır. Veriler Bankamız İnternet Sitesinde yayımlanan İstatistikler/Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler/Uluslararası Yatırım Pozisyonu/Veri (Tablolar) içerisinde yer alan "Yurtiçinde Yerleşik Kişilerin Yurtdışındaki Portföy Yatırımları Enstrüman Dağılımı" tablosunda Diğer Sektörler altında yer alan Firmaların Hisse Senetleri, Borç Senetleri ve Para Piyasası Araçları toplamından elde edilir. Verinin yayımlanma sıklığı 3 ay olup, gecikme süresi 2 aydır.

İhracat Alacakları: Uluslararası Yatırım Pozisyonunda varlıklar içinde "Diğer Yatırımlar" başlığı altında yer alan diğer sektörler için kısa vadeli ticari kredilere eşittir. Diğer sektörler için ticari kredilerin tamamının kısa vadeli olması nedeniyle, Finansal Kesim Dışındaki Firmaların Döviz Varlık ve Yükümlülükleri tablosunda İhracat Alacakları kısa vadeli varlıklar arasında yer alır. Veriye erişim, Bankamız internet sayfasından İstatistikler/Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler/Uluslararası Yatırım Pozisyonu/Veri (Tablolar) linkleriyle ulaşılan "Uluslararası Yatırım Pozisyonu: Dönem Sonları İtibarıyla Dış Varlık ve Yükümlülükler" Tablosundan sağlanmaktadır. Burada yer alan Diğer Yatırımlar; Varlıklar kaleminden doğrudan yatırım, portföy yatırımları ve rezervler çıkarıldıktan sonra kalan varlıklardan oluşmaktadır. Ticari Krediler, ihracatçıların yurt dışındaki alıcı firmalara verdikleri kredilerin stoklarıdır. Buna göre, dış ticaret verileri içinde yer alan mal mukabili, vadeli akreditif, kabul kredili ve alıcı firma prefinansmanı ödeme şekilleri ticari kredilerdir. Diğer Sektörler ise; sigorta, emeklilik ve diğer finansal aracılık hizmetleri veren şirketlerden oluşan "bankacılık dışı finansal kuruluşlar", faaliyet alanı mal ve hizmet üretimi olan şirketlerden oluşan "finansal olmayan kuruluşlar (KİT'ler dahil), ticari birlikler, yardım dernekleri gibi kâr amaçlı çalışmayan kuruluşlar ve gerçek kişilerden oluşan "Hanehalkı"dır. Verinin yayımlanma sıklığı aylık, gecikme süresi ise 2 aydır.

Yurtdışına Doğrudan Sermaye Yatırımları: Verinin kaynağı, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen ve yıllık olarak açıklanan “Yurt Dışı Doğrudan Yatırım Anketi” sonuçları olup, yıl sonu stok tutarlar Bankamız Genel Ağ sayfasında yayımlanan İstatistikler/Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler/Uluslararası Yatırım Pozisyonu/Veri(Tablolar) içerisinde yer alan “Uluslararası Yatırım Pozisyonu Aylık” Tablosundan alınan “Doğrudan Yatırımlar” tutarından “Yurtiçinde Yerleşik Kişilerin Yurtdışındaki Doğrudan Yatırımlarının Sektörlere Göre Dağılımı” Tablosundaki Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörüne ait doğrudan yatırımların çıkarılmasıyla elde edilir. Yurt dışına doğrudan yatırım verisine, yurtiçinde yerleşik kuruluşun yüzde 10 veya daha fazla payına sahip olduğu yurtdışındaki yabancı ortağına veya yurtdışındaki iştirakine verdiği krediler (Yabancı Sermaye Sayılan Krediler) dahildir. Söz konusu tablonun, yıllık stok değerler olarak hazırlanması nedeniyle aylık veri seti hazırlanırken Ödemeler Dengesi İstatistiklerindeki akım değişkeni kullanılır. Stok veriler yıllık olarak, akım veriler aylık olarak yayımlanır. Stok veriler 6 ay, akım veriler 2 ay gecikmelidir.

B-Yükümlülükler

Nakdi Krediler:

- **Yurt İçindeki Bankalardan Sağlanan Krediler:** Mevduat, kalkınma ve yatırım bankaları ile katılım bankalarına ilişkin döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerden oluşur. Verinin kaynağı “Bankalar ve Katılım Bankaları Tekdüzen Raporlama Paketi” kapsamında alınan mevduat ve kalkınma ve yatırım bankaları ile katılım bankalarından alınan formlardır. Yurt içine Verilen Krediler - Özel Sektör; mali olmayan şirketler, bireysel işletmeler, hane halkına hizmet veren kâr amacı olmayan kuruluşlar, Tarım Satış Kooperatifleri ve diğer kalemlerinden oluşur. Verinin yayımlanma sıklığı aylık, gecikme süresi ise 2 aydır.
- **Dövize endeksli krediler:** Veri, “Bankalar ve Katılım Bankaları Tekdüzen Raporlama Paketi” kapsamında mevduat ve kalkınma ve yatırım bankaları ile katılım bankalarının formlarından hazırlanır. Özel sektöre ait dövize endeksli krediler rakamına kur artış tahakkukları, kur artış reeskontları eklenirken kur azalış karşılıkları çıkartılır. Dövize endeksli krediler verisi, Aralık 2008 tarihli verilerden başlamak üzere orijinal vadeye göre “kısa” ve “uzun” vadeli ayırımında yayımlanmaktadır. Verinin yayımlanma sıklığı aylık olup, gecikme süresi 2 aydır.
- **Banka Dışı Finansal Kuruluşlar:** Banka dışı mali kurumların reel sektörden (bireysel işletmeler ile mali olmayan şirketler - KOBİ'ler dahil) alacakları için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na bildirimde bulunan 188 bankacılık dışı kuruluşun döviz ve dövize endeksli kredileri esas alınmıştır. Veriler; 2005 Aralık dönemi için Finansal Kiralama Derneği (FİDER), Faktoring Derneği ve finansman şirketlerinden doğrudan sağlanırken 2006 Mart döneminden itibaren üçer aylık dönemler halinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan temin edilmiştir. Finansal Kiralama Alacakları; finansal kiralama şirketlerinin diğer kurumsal birimlere sağladıkları malın fatura bedeli kredi ile krediye bağlı faiz toplamından oluşmaktadır. Bu rakamdan kazanılmamış finansal kiralama gelirleri düşülüp reeskont işlemi uygulanmamaktadır. Faktoring Alacakları (Net) kalemi bilançolarda iskontolu ve diğer ayırımında izlenmekte olup, iskontolu işlemlerde satıcıya ödenen net tutar doğrudan kredi alacağı olarak yansıtılmaktadır. Finansman şirketlerine ait kredi tutarları taksitli ticari kredi şeklinde firmalara kullanılan kredilerden oluşmaktadır. Verinin yayımlanma sıklığı 3 ay olup, gecikme süresi de 3 aydır.

- **TMSF'ye Devrolunan Takipli Alacaklar:** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fon'una devrolunan takipli alacaklar, batık bankaların hakim ortaklarından alacaklardır. Yabancı para cinsinden alacaklar döviz kurundaki değişimlerden etkilenmektedir. Veriye erişim Bankamız internet sitesinde İstatistikler/Parasal ve Finansal İstatistikler/Haftalık Para ve Finansal İstatistikleri/Veri (Tablolar)/Bankacılık Sektörü Kredi Hacmi (TCMB Dahil) tablosundan sağlanmaktadır. Veri haftalık olarak yayımlanmaktadır, gecikme süresi 2 haftadır.
- **Yurt Dışından Sağlanan Krediler:** Reel sektörün yurt dışından sağladığı nakdi krediler vade ayırımına tabi tutularak bankalar, banka dışı finansal kuruluşlar ve gerçek kişiler hariç reel kesimin kredi bildirimleri esas alınarak hazırlanmaktadır. Verinin kaynağı Bankamız internet sitesinde İstatistikler/Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler/Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu Tablosu olup, söz konusu tabloda reel sektörün kredi bazlı bildirimleri esas alınmaktadır. Yurtiçinde yerleşik borçlu kuruluşun yüzde 10 veya daha fazla yabancı payına sahip yurtdışındaki yabancı ortağından veya yurtdışındaki iştirakinden sağladığı krediler (Yabancı Sermaye Sayılan Krediler) ile yurtiçinde yerleşik kişiler tarafından yurtdışında ihraç edilen ve orijinal vadesi bir yıldan fazla olan, sabit veya sözleşmeyle belirlenmiş değişken faizli borç senetleri (tahviller) de veri setine dahil olup, döviz cinsi Türk Lirası olanlar, borçlusu bankalar olanlar, bankacılık dışı finansal kuruluşlar ve gerçek kişiler hariç tutulmuştur. Veri, kredinin orijinal vadesine göre "kısa" ve uzun" vadeli olarak ayrıştırılmakta, ek olarak orijinal vadesine göre uzun olarak sınıflanan krediler için vadeye kalan süreye göre "vadeye kalan süre 1 yıldan az" ve "vadeye kalan süre 1 yıldan uzun" ayırımı yapılmaktadır. Geriye doğru revizyon yapılması durumunda, vadeye kalan süreye göre ayırım için revizyon öncesinde vadeye kalan süresi 1 yıldan kısa olanlar ile 1 yıldan uzun olanların yüzde dağılımı esas alınmaktadır. Verinin yayımlanma sıklığı aylık olup, gecikme süresi 1 aydır.

İthalat Borçları: Kısa Vadeli İthalat Borçları, ithalat işlemlerinde ödemenin, malın teslimi gerçekleşikten sonraki bir dönemde yapılmasından kaynaklanan kısa vadeli borçları göstermektedir. Bankamız internet sitesi İstatistikler/Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler/Uluslararası Yatırım Pozisyonu/Veri (Tablolar) içerisinde "Kısa Vadeli Dış Borç Stoku" Tablosunda izlenmektedir. İthalat borçları, ticari kredilere ilişkin olarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından hazırlanan (fob) verilerinden derlenmektedir. Uzun Vadeli İthalat Borçları, Bankamız internet sitesindeki İstatistikler/Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler/Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu/Veri(Tablolar)/Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu Tablosundaki Finansal Olmayan kalemi başlığı altındaki 'Ticari Krediler' kaleminden sağlanmaktadır. Yayımlanma sıklığı aylık, gecikme süresi 1 aydır.

Yöntem: Merkez Bankası, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve BIS' ten sağlanan bilgiler, doğrudan yansıtıldığı için herhangi bir örnekleme veya tahmin yöntemi kullanılmamaktadır.

Hesaplamalarda Kullanılan Döviz Kuru: Tablodaki TL cinsinden verileri dönüştürmek için, EVDS'de yer alan Kurlar-Döviz Kurları zaman serisinden ABD doları döviz alış kuru aylık bitiş değeri kullanılmaktadır.

Dağıtım şekilleri: Tablo, pdf ve xls olarak genel ağ sitemizde yayımlanmakta olup, referans dönemin gelişmeleri de aynı yerde özetlenmektedir.

İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tezip: Veriler yayımlandıktan sonra yayım organlarında hatalı kullanımı önlemeye yönelik düzenli bir takip yapılmaktadır.

İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması: Önceden duyurulan yayım takvimine uygun olarak verilerin zamanında yayımlanması.

Mevsimsel düzeltme: Mevsimsel düzeltme yapılmamaktadır.

İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat:

- 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (25.4.2001 tarih, 4651 sayılı Kanun ile değiştirilen şekli) Madde 43
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar

Yayımlanmadan önce veriye devlet birimlerinin içeriden erişimi

Yoktur.

İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması

Yorum yapılmadan yayımlanıyor.

Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirimi	<p>Revizyon takvimi: Ödemeler Dengesi ve Uluslararası Yatırım Pozisyonu İstatistiklerinde, Aralık ayı hariç diğer cari ay verileri yayımlanırken geçmişe dönük olarak, özel sektörün kısa ve uzun vadeli dış borcuna ilişkin serilerde 2002 yılına kadar, diğer kalemlerde ise cari yıl ve bir önceki yılın aylık verilerinde revizyon yapılabilmektedir. Aralık ayı verileri yayımlanırken ise, tüm serilerin beş yıl öncesine kadar revizyonu yapılabilmektedir. Bunun yanı sıra, veri kaynaklarında güncelleme yapılması durumunda geçmiş aylara ait veriler revize edilmektedir.</p> <p>İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması: Düzenli revizyon yapılmamaktadır.</p> <p>Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı: Tablolarda veya metodolojide gerçekleşecek değişiklikler TCMB web sitesinde veriye ilişkin sayfada Yapılacak Revizyonlar başlığı altında önceden duyurulur.</p>
---	---

Kalite

İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	<p>İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntemsel açıklama, bu dökümanda yer aldığı şekliyle TCMB Genel Ağ sitesinde veriye ilişkin sayfada yayımlanmaktadır.</p> <p>Veri kaynaklarından Uluslararası Yatırım Pozisyonu, Aylık Para ve Banka İstatistikleri ile Haftalık Para ve Banka İstatistikleri internet sitemizde yayımlanmakta olup, diğer veri kaynakları kamuoyuyla paylaşılmamaktadır.</p>
Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	<p>Verinin içsel tutarlılığı: İstatistikler veri seti içerisinde birbiriyle tutarlıdır.</p> <p>Verinin zamansal tutarlılığı: Karşılaştırılabilir zaman serileri, Aralık 2002 döneminden başlamaktadır. Söz konusu istatistiklerden bir kısmı 2002'den daha sonraki tarihlerde başlamaktadır. İlgili kalemlere ilişkin kırılımın gerçekleştiği tarihler aşağıda yer almaktadır:</p> <p>Döviz Kredileri: 2003-01</p> <p>Döviz Endeksli Krediler: 2005-12</p> <p>Banka Dışı Finansal Kuruluşlar: 2006-10</p> <p>Döviz Kredileri (Kısa Vadeli, Uzun Vadeli): 2007-01</p> <p>Döviz Endeksli Krediler (Kısa Vadeli, Uzun Vadeli): 2008-12</p> <p>Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: Aylık Para ve Banka İstatistikleri, Haftalık Para ve Banka İstatistikleri ve Uluslararası Yatırım Pozisyonu ile tutarlıdır.</p>

Notlar

Metaverinin son güncellenme tarihi	16/08/2018
---	------------